

**Noot bij: Hof Arnhem-Leeuwarden 30 juni 2020, nrs. 19/00607 en 19/00658,
ECLI:NL:GHARL:2020:5095 ('Aanslagen precariobelasting voor netbeheerder ontberen
wettelijke grondslag')**

1. Precariobelasting op nutsleidingen afgeschaft

De precariobelasting op ondergrondse nutsleidingen is per 1 juli 2017 afgeschaft bij wet (Stb. 2017, 157, inwerkingtreding: Stb. 2017, 196). Deze wet is het resultaat van een jarenlange maatschappelijke en politieke discussie sinds 2005. Bij de wet is een overgangsregeling opgenomen voor gemeenten (en provincies en waterschappen) die op 10 februari 2016 reeds precariobelasting hieven op ondergrondse nutsleidingen. Ter voorkoming van een grote inkomensderving ineens mogen deze overheden nog gedurende vijf jaar lang (tot 1 januari 2022) blijven heffen, naar maximaal het tarief dat op 10 februari 2016 gold.

2. Stijging opbrengst precariobelasting

In de aanloop naar de afschaffing is jaarlijks een stijging van de opbrengst van de precariobelasting (geheven door gemeenten) te zien. Het COELO maakt in zijn jaarlijkse Atlas van de lokale lasten melding van deze stijgingen, die vooral tussen 2014 en 2017 opvallend groot zijn en waarbij bovendien meer gemeenten precariobelasting zijn gaan heffen. Was in 2013 de begrote opbrengst nog 115 miljoen euro, in de jaren erna liep deze op naar 133 mln in 2014, 154 mln in 2015, 195 mln in 2016, 238 mln in 2017, 268 mln in 2018, 271 mln in 2019 en 283 mln in 2020.

3. Nog snel even invoeren

Ook de gemeente in deze procedure probeerde vlak voor de afschaffing nog een precariobelasting op ondergrondse kabels en leidingen in te voeren. Daar gaat het echter mis. De verordening is weliswaar op tijd vastgesteld (29 oktober 2015), maar wordt pas rechtsgeldig gepubliceerd op 9 november 2017. De verordening treedt daardoor pas op 11 november 2017 in werking. Normaal gesproken is dit niet zo'n probleem voor de gemeente. Eventuele aanslagen kunnen, ook over 2016 en 2017, worden opgelegd na 11 november 2017, met inachtneming van de driejaarstermijn van art. 11 AWR (zie bijvoorbeeld Hof Amsterdam 22 mei 2014, nr. 13/00112, ECLI:NL:GHAMS:2014:1992 over een wijzigingsverordening toeristenbelasting). Maar in dit geval voldoet de gemeente door de late publicatie niet aan de voorwaarde voor toepassing van de wettelijke overgangsregeling. Immers, op 10 februari 2016 'gold' geen precariobelastingstarief voor nutsleidingen.

4. Juist oordeel?

Je kunt nog discussiëren over de precieze juridische inhoud van het woord 'gold' in de overgangsregeling. Het hof legt dit uit als 'in werking getreden' en ik acht dat juist. Een wel vastgestelde maar nog niet bekendgemaakte verordening verbindt immers niet (art. 139 Gemeentewet). De poging van de gemeente om nog vijf jaar lang precariobelasting te heffen over nutsleidingen strandt hier dus. Onvermijdelijk denk ik dan aan het gezegde: haastige spoed is zelden goed.